

TIIVISTELMÄ YRITYKSEN ENERGIA- KATSELMUKSESTA

4.6.2026

Sisältö

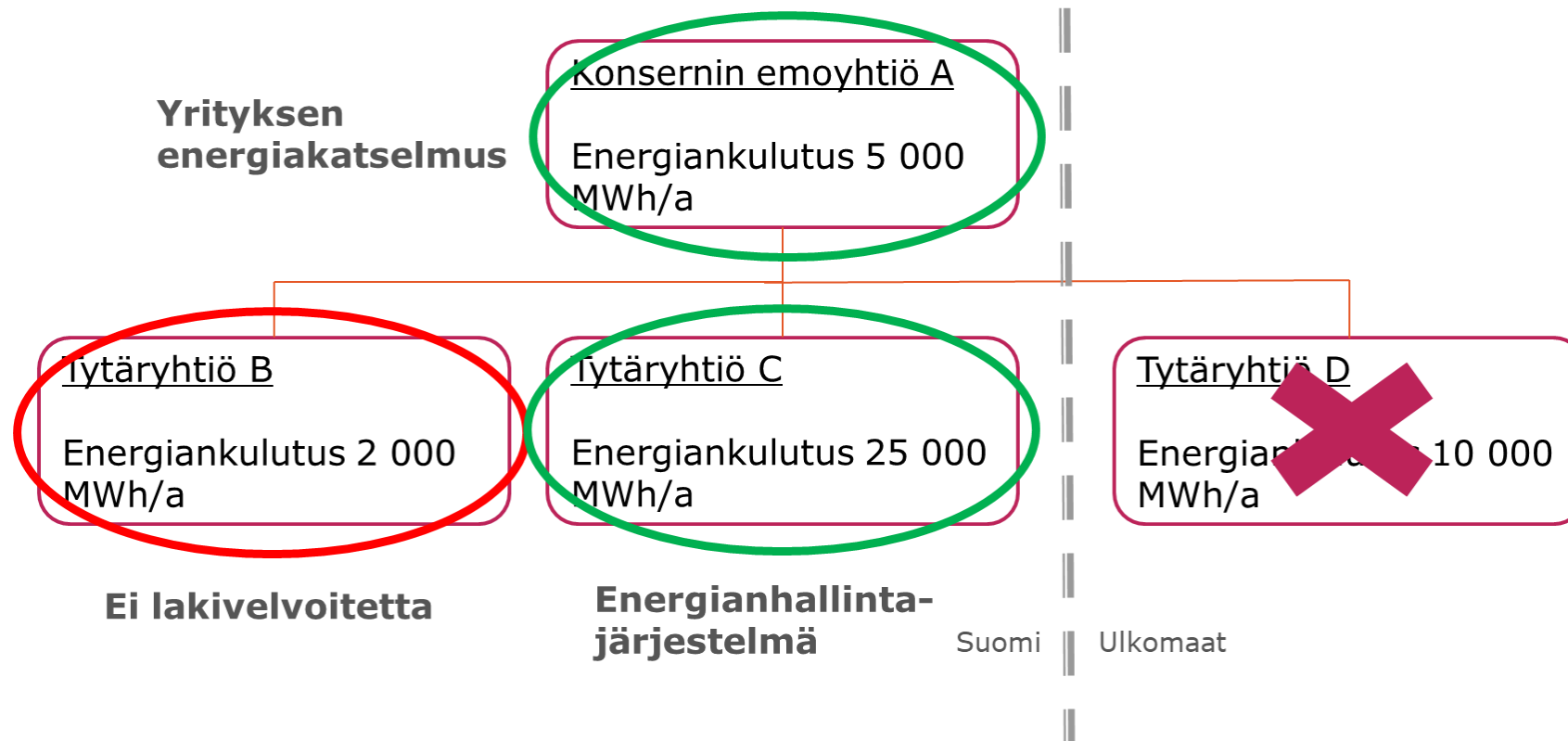
1. Ketä velvoite koskee?
2. Määräaika
3. Yrityksen energiakatselmuksen sisältö
4. Kohdekatselmukset
5. Kohdekatselmuksien sisältö
6. Vastuhenkilöt
7. Raportoinnit ja valvonta
8. Pakollisesta energiakatselmuksesta vapautuminen
9. Lisätietoja

Ketä velvoite koskee? 1/4

- Jos **yrityksen keskimääräinen vuotuinen energian loppukulutus on yli 2 700 megawattituntia** kolmen edellisen kalenterivuoden aikana, sen on tehtävä yrityksen energiakatselmus.
 - Velvoite koskee Suomessa sijaitsevia yrityksiä
 - Yrityksellä tarkoitetaan taloudellista toimintaa harjoittavaa luonnollista henkilöä ja oikeushenkilöä; taloudellista toimintaa on kaikki toiminta, jossa tavaroita tai palveluja tarjotaan markkinoilla.
 - Keskiarvo lasketaan kolmen (3) edellisen kalenterivuoden keskiarvon perusteella
 - Huom! Yli 23 600 MWh kuluttavat yritykset ovat kuitenkin sertifioitun energianhallintajärjestelmän käyttöönottoa koskevan velvoitteen piirissä
- **Energian loppukulutus** lasketaan yksittäisen yrityksen tasolla ja siinä huomioidaan yrityksen oma energian loppukulutus kaikki energialajit huomioiden.
 - Yritys voi kuitenkin halutessaan täyttää velvoitteensa laajemmin myös koko konsernin tasolla.

Ketä velvoite koskee? 2/4

Ketä velvoite koskee? 3/4

Energian loppukulutus on määritelty energiatehokkuuslaissa

- **ETL 3 § 27)** *energian loppukulutuksella* kaikkea teollisuudelle, liikenteelle, kotitalouksille, julkisiin ja yksityisiin palveluihin, maataloudelle, metsätaloudelle, kalataloudelle ja muille loppukäyttäjäsektoreille toimitettua energiaa, lukuun ottamatta kansainvälisen meriliikenteen polttoaineita, ympäristön energiaa ja toimituksia muuntosektorille ja energiasektorille, sekä siirto- ja jakeluhäviötä, kuten tarkoitetaan energiatilastoista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1099/2008 liitteessä A (liitteet korvattu komission asetuksella 2024/264)
 - *2.4.1 Siirtohäviöt
Siirron aikana tapahtuneet polttoainehäviöt siirtojärjestelmän haltijan ylläpitämässä järjestelmän osassa. Siihen sisältyy tekniset ja muut kuin tekniset häviöt. Sähkön osalta tähän sisältyvät häviöt muuntajissa, joita ei katsota voimalaitosten kiinteiksi osiksi. Kaasun osalta tähän sisältyvät siirron aikana tapahtuva ilmakehään päästäminen ja soihdutus.
 - *2.4.2 Jakeluhäviöt
Jakelun aikana tapahtuneet polttoainehäviöt jakelujärjestelmän haltijan ylläpitämässä järjestelmän osassa. Siihen sisältyy tekniset ja muut kuin tekniset häviöt. Kaasun osalta tähän sisältyvät jakelun aikana tapahtuva ilmakehään päästäminen ja soihdutus.
- **ETL 3 § 28)** *ympäristön energialla* uusiutuvan energian direktiivin 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua ympäristön energiaa*;
 - *2) 'ympäristön energialla' tarkoitetaan sellaista luonnollisesti esiintyvää lämpöenergiaa ja ympäristöön rajoitettuihin tiloihin keräytynyttä energiaa, joka voi olla varastoituna ympäröivään ilmaan, poistoilma pois lukien, pintaveteen tai jäteveteen;

Ketä velvoite koskee? 4/4

Energian loppukulutusta koskevia huomioita

- Peruseriaatteena, että loppukulutus lasketaan energian loppukäyttäjän, ei energian tuottajan, tasolla
 - Huom. tuottaja voi olla samalla myös loppukäyttäjä, jos käyttää itse tuottamansa energian
- Loppukulutukseen **ei lasketa**:
 - Kansainvälisen meriliikenteen polttoaineita
 - Ympäristön energiaa (esim. lämpöpumpuilla ympäristöstä kerättyä energiaa (pl. poistoilma))
 - Toimituksia muuntosektorille ja energiasektorille (esim. energiamarkkinoille toimitettua energiaa, jonka yritys, esim. energiayhtiö, on tuottanut ja myynyt ulos)
 - Siirto- ja jakeluhäviötä (siirto-, jakelu- ja voimalaitoshäviöitä ei lasketa mukaan yrityksen energian loppukulutukseen)
- Loppukulutukseen **lasketaan**:
 - Yrityksen tuottama ja kuluttama uusiutuva energia lasketaan omaksi kulutukseksi, pl. ympäristön energia
 - Ympäristön energiaa hyödyntävistä lämpöpumpuista lasketaan niiden sähkönkulutus
 - Yrityksen sivuvirroista tai muista jakeista (esim. puru, puun kuori, teollisuusprosessissa syntyvät kemikaalit, kaivostoiminnan sulatusprosessit ym.) saatu energia lasketaan omaksi kulutukseksi

Määräajat

- Yrityksen energiakatselmus on tehtävä **vähintään neljän (4) vuoden välein**
 - Eli seuraavan energiakatselmuksen on oltava valmis viimeistään neljän vuoden päästä edellisen päiväyksestä
- Yrityksen energiakatselmukseen **sisällytettävät kohdekatselmukset eivät saa olla neljää vuotta vanhempia**, eli niiden tulee olla tehtynä neljän vuoden aikana ennen energiakatselmuksen päiväystä
- Yritysten, jotka **tulevat uutena** energiakatselmusvelvoitteen piiriin 1.1.2026 päivittyneen lain myötä, tulee tehdä energiakatselmus **ensimmäisen kerran viimeistään 11.10.2026**
- Yritysten, joita katselmusvelvoite on **koskenut jo aiemmin** vanhan lain mukaisesti ja jotka pysyvät edelleen velvoitteen piirissä päivittyneen lain mukaisesti, tulee **jatkaa katselmusten tekemistä vähintään 4 vuoden välein**

Esimerkkejä energiakatselmuksen päivämääristä

Uudet
velvoitteen piirissä
olevat yritykset

Energiakatselmus

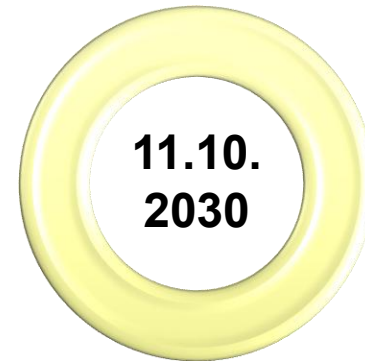
Kohde-
katselmus

Kohde-
katselmus

Kohde-
katselmus

Energiakatselmus

Jo ennestään
velvoitteen piirissä
olleet yritykset

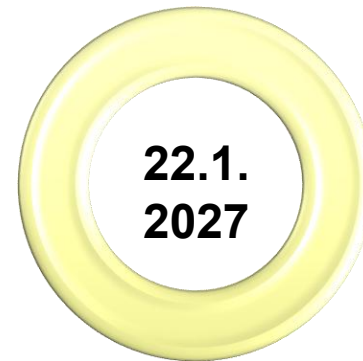
Energiakatselmus

Kohde-
katselmus

Kohde-
katselmus

Energiakatselmus

Kohde-
katselmus

Kohde-
katselmus

Yrityksen energiakatselmuksen sisältö

Energiatehokkuuslaki 8 §

1. Koko yrityksen tai konsernin energiankäytön analysointi
 - Kaikkien Suomessa olevien energian käyttöön ja energiatehokkuuteen liittyvien toimintojen energiankulutukset energialajeittain.
2. Sisällettävä tietty määrä kohdekatselmuksia yksittäisistä kohteista
 - Määrä suhteutetaan yrityksen energiankäyttökohteiden ja energiankäytön määrään, tarkemmat säädökset valtioneuvoston asetuksessa energiakatselmuksista (20/2015)
 - Sisällytettävä aina vähintään yksi kohdekatselmus, paitsi, jos ei ole yhtään energiankäyttökohdetta, jossa se olisi tarkoituksenmukaista tai taloudellisesti perusteltua
3. Energiatehokkuutta parantavat toimet
 - Yrityksen energiatehokkuutta parantavat toimenpiteet, jotka on jo tehty, ovat suunnitteilla tai vaativat lisäselvitystä.
4. Suunnitelma tehtävistä kohdekatselmuksista
 - Yrityksen energiakatselmuksen tulee sisältää suunnitelma seuraavaan energiakatselmukseen sisällytettävistä kohdekatselmuksista ja niiden ajankohdista.

Kohdekatselmus

- Kohdekatselmus on yksittäiseen energiankäyttökohteeseen kohdistuva katselmus, jonka tavoitteena on parantaa kohteen energiatehokkuutta
- Kohteena voi olla esimerkiksi rakennus, rakennusryhmä, teollisuuslaitos tai sen osa tai prosessi
- Tehtävä mahdollisuuksien mukaan erilaisiin kohteisiin, keskittyen niihin, joissa on korkein kulutus tai energiatehokkuudessa eniten parannettavaa
- Kohdekatselmusten määrästä säädetään valtioneuvoston asetuksen 3 §:ssä:
 - Tehtävien kohdekatselmusten määrä on valittava kolmesta vaihtoehdosta:
 1. Kohdekatselmuksilla katettava 10 % koko yrityksen energiankäytöstä
 2. Kohdekatselmuksilla katettava 5 % sähköä tai lämpöä tuottavien yritysten energiankäytöstä
 3. Kohdekatselmusten määrä laskettava rakennusten tai toimipaikkojen lukumäärän mukaan asetuksen ohjeen mukaisesti

Kohdekatselmuksien sisältö

- TEM:n asetuksella kohdekatselmusten raportoinnista (41/2015) säädetään kohdekatselmusraportin vähimmäisvaatimuksista:
 - Perustiedot
 - Energian kulutus- ja kustannustiedot
 - Nykytilan kuvaus
 - Energiansäästötoimenpiteet sekä uusiutuvan energian käytön/tuotannon potentiaali
- Kaikista yrityksen energiakatselmukseen sisältyvistä kohdekatselmusraporteista on toimitettava keskeiset tiedot Energiaviraston ylläpitämään tai osoittamaan rekisteriin **kolmen (3) kuukauden kuluessa** kunkin kohdekatselmusraportin valmistumisesta
 - Taulukot löytyvät Energiaviraston internet-sivuilta: [Asiointi | Energiavirasto](#) ("Toimita yrityksen energiakatselmuksen tiedot")

Toimintasuunnitelma 1/2

- Yrityksen on laadittava toimintasuunnitelma yrityksen **energiakatselmuksen suositusten pohjalta** katselmuksen yhteydessä **vähintään 4 vuoden välein**
- Toimintasuunnitelmassa on **yksilöitävä toimenpiteet, joilla kukin suositus pannaan täytäntöön**; paitsi jos täytäntöönpano ei ole teknisesti tai taloudellisesti toteutettavissa.
- Sisällytettävä toimintasuunnitelma ja tieto suositusten toteuttamisasteesta **toimintakertomukseen**
 - Jos yritys ei ole velvollinen liittämään tilinpäätökseensä toimintakertomusta, toimintasuunnitelma on sisällytettävä tilinpäätöksen liitetietoihin.
 - Yrityksen on asetettava maksutta julkisesti saataville toimintasuunnitelma ja tieto energiakatselmuksen suositusten toteuttamisasteesta (esimerkiksi yrityksen verkkosivuille, tai mikäli niitä ei ole, pyydettäessä)
 - Jos yritys on velvollinen laatimaan kestävyysraportin, siihen voidaan sisällyttää toimintasuunnitelma ja tieto energiakatselmuksen suositusten toteuttamisasteesta.
- Tässä säädetty **ei koske** liikesalaisuuslain liikesalaisuutta koskevia tietoja.

Toimintasuunnitelma 2/2

- Toimintasuunnitelman tarkoitus on auttaa parantamaan toimenpiteiden toteutusastetta
- Toimintasuunnitelmassa olisi arvioitava ja perusteltava kunkin katselmustoimenpiteen **teknistä toteutettavuutta ja taloudellista kannattavuutta**
- Toimenpiteen toteutuksen kokonaisarviointi olisi asteikolla:
 - P (päätetty toteuttaa), H (harkitaan) ja E (ei toteuteta)
- Jos toimenpide ei ole teknis-taloudellisesti toteutettavissa, tämä tulisi lyhyesti perustella toimintasuunnitelmassa
- Arvioinnin lopputuloksena toteuttamiskelvottomat toimenpiteet karsitaan ja jäljelle jäävien jatkotoimenpiteitä suunnitellaan tarkemmin
 - Toteuttamiskelpoisille toimenpiteille voi tehdä alustavan aikataulutuksen yrityksen oman arvion mukaan
- Toimenpiteen investoinnin suuruusluokkaa arvioidaan yrityksen oman tulkinnan mukaisesti asteikolla: matala, keskisuuri, suuri

Yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilö

- Vastaa, että yrityksen energiakatselmus sekä siihen sisältyvät kohdekatselmukset ovat energiatehokkuuslain ja siihen liittyvien asetusten mukaisia.
- Vastuuhenkilönä saa toimia vain henkilö, jonka pätevyys on todettu ja voimassa, ja rekisteröity Energiaviraston vastuuhenkilörekisteriin.
- Pätevyyden saadakseen henkilöllä pitää olla soveltuva tutkinto tai sen korvaava työkokemus ja hänen pitää suorittaa Energiaviraston järjestämä vastuuhenkilökoulutus ja -koe.
- Yrityksen oma työntekijä voi toimia vastuuhenkilönä samoin ehdoin ja edellytyksin kuin ulkopuolinenkin asiantuntija.
- Tulevat koulutukset: [Tapahtumat – Motiva](#)
 - Nimellä ”Yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilökoulutus”
- Kohdekatselmuksen vastuuhenkilö
 - Yrityksen energiakatselmukseen sisällytettävien kohdekatselmusten tekijöille ei ole vaatimuksia.
 - Yrityksen energiakatselmuksen vastuuhenkilö vastaa siitä, että osaaminen ja 8 tekeminen on asianmukaista ja vaatimukset täyttävää

Raportoinnit ja valvonta

- Energiaviraston tehtävänä on valvoa energiatehokkuuslain ja sen nojalla annettujen säännösten ja viranomaisten määräysten noudattamista
- Energiavirasto voi tehostaa lain nojalla tekemäänsä päätöstä uhkasakolla
- Uhkasakolaissa säädetään uhkasakon asettamisesta ja sen tuomitsemisesta maksettavaksi
- Energiakatselmusvelvoitteen piirissä olevan yrityksen on toimitettava:
 - Pyytämättä
 - 3 kk kuluessa kohdekatselmuksen valmistumisesta keskeiset tiedot (Excel-taulukot) kohdekatselmuksista Energiaviraston ylläpitämään tai osoittamaan rekisteriin
 - Pyydettyinä
 - Yrityksen energiakatselmuksen raportti ja kohdekatselmusten tiedot, tai muut tiedot siitä, miten velvoite on täytetty, Energiavirastolle 1 kk:n sisällä pyynnöstä
 - Energiavirasto valvoo vuosittain määräosan yrityksistä

Pakollisesta energiakatselmuksesta vapautuminen

- Yritys täyttää veloitteen energiakatselmuksesta, jos sillä on käytössä energiatehokkuuslain 3 g §:n mukainen **energianhallintajärjestelmä**
- Yrityksessä on **sertifioitu ympäristönhallintajärjestelmä, johon sisältyy lain vähimmäisvaatimusten mukaisesti tehty energiakatselmus**, yrityksen katsotaan täyttävän vaatimuksen pakollisesta yrityksen energiakatselmuksesta
 - Vaatimuksen täyttää: sertifioitu ISO 14001 + ETJ+
- Jos yritys osallistuu sellaiseen valtion viranomaisen kanssa allekirjoitettuun vapaaehtoiseen **energiatehokkuussopimukseen, johon sisältyy tässä laissa ja sen nojalla säädettyjen vähimmäisvaatimusten mukaisesti tehty energiakatselmus**, yrityksen katsotaan täyttävän vaatimuksen pakollisesta yrityksen energiakatselmuksesta
 - Vaatimuksen täyttää: energiatehokkuussopimus + ETJ+
- **ETL 7 § 3 mom.** Jos yrityksessä on käytössä **energiapalvelusopimus**, yrityksen katsotaan täyttävän 6 §:n 1 momentissa asetetun vaatimuksen yrityksen energiakatselmuksen tekemisestä **siltä osin, kuin sen energian loppukulutus on energiapalvelusopimuksen piirissä**.
 - Energiapalvelusopimuksen tulee sisältää tämän lain 3 §:n 31 kohdassa tarkoitetun energianhallintajärjestelmän osatekijät
 - 1) todellisen energiankulutuksen seuranta;
 - 2) energiatehokkuuden parantamiseksi toteutetut toimet;
 - 3) edistymisen mittaaminen; ja
 - 4) direktiivin (EU) 2023/1791 liitteessä XV vahvistettujen vaatimusten mukaisuus.

Lisätietoja

Energiaviraston verkkosivut

- [Energiakatselmukset | Energiavirasto](#)

Keskeiset säädökset

- [Energiatehokkuuslaki | 1429/2014 | Lainsäädäntö | Finlex](#)
 - [HE 85/2025 | Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi energiatehokkuuslain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta | Hallituksen esitykset | Finlex](#)
 - [Valtioneuvoston asetus energiakatselmuksista | 20/2015 | Suomen säädöskokoelma | Finlex](#)
 - [Työ- ja elinkeinoministeriön asetus kohdekatselmusten raportoinnista | 41/2015 | Suomen säädöskokoelma | Finlex](#)
- Lisätietoja voi kysyä Energiavirastolta: katselmukset@energivirasto.fi